

Tiết 15,16,17,18

ÔN TẬP KĨ NĂNG VIẾT:

VIẾT BÀI VĂN NGHỊ LUẬN VỀ MỘT VẤN ĐỀ CẦN GIẢI QUYẾT
(TRONG ĐỜI SỐNG CỦA HỌC SINH HIỆN NAY)

A. MỤC TIÊU:

- Giúp HS củng cố kĩ năng viết bài nghị luận về một vấn đề cần giải quyết (trong đời sống của học sinh hiện nay).
- Năng lực tự học, tự giải quyết vấn đề.

B. NỘI DUNG

PHẦN 1: ÔN TẬP LÝ THUYẾT

1. Yêu cầu của kiểu bài

- **Giới thiệu** được vấn đề nghị luận (một vấn đề cần giải quyết trong đời sống của học sinh hiện nay).
- **Trình bày được ý kiến** bàn luận về vấn đề với hệ thống luận điểm chặt chẽ, lí lẽ thuyết phục, bằng chứng tiêu biểu và xác thực.
- Nêu được **ý kiến trái chiều và phản bác** bằng lí lẽ sắc bén.
- Đề xuất được **giải pháp** khả thi để giải quyết vấn đề.

2. Dàn ý chung: Gv yêu cầu học sinh nhắc lại dàn ý chung

II. THỰC HÀNH VIẾT

Đề số 1: Viết bài văn nghị luận để nêu suy nghĩ về việc xác định mục tiêu học tập đúng đắn đối với học sinh.

Gợi ý lập dàn ý

1. Mở bài

- Dẫn dắt: Nếu coi cuộc sống của chúng ta là con thuyền thì việc xác định mục tiêu cuộc sống chính là bánh lái giúp cho con thuyền luôn vững vàng trước sóng gió. Trong học tập, việc xác định mục tiêu học tập cũng quan trọng như vậy.
- Giới thiệu vấn đề nghị luận: Mỗi bạn học sinh cần biết cách xác định mục tiêu học tập đúng đắn để việc học tập sẽ đạt kết quả cao như mong đợi.

2. Thân bài

***Triển khai các luận điểm:**

- Giải thích – Biểu hiện:

- + Mục tiêu trong học tập là chính là những mong muốn, khát khao, những dự định mà người học luôn hướng đến trên hành trình học tập, trải nghiệm, khám phá tri thức.
- + Mục tiêu trong học tập của mỗi người học là khác nhau. Có bạn muốn giành điểm số cao để có thể thuận lợi vào các trường đại học lớn, có công việc ổn định trong tương lai; có bạn đơn giản là học tốt để làm vui lòng cha mẹ, thầy cô hay được hãnh diện với bạn bè. Có bạn xác định học tập để tiếp thu kiến thức, mở mang hiểu biết,... Nhưng tựu chung lại, mục tiêu học tập đúng đắn sẽ hướng cá nhân người học đến việc phát triển năng lực và các phẩm chất cần có, trau dồi và hoàn thiện bản thân, tạo tiền đề để trở thành một người có giá trị trong tương lai.

- Vai trò , ý nghĩa: Việc xác định mục tiêu học tập có ý nghĩa vô cùng quan trọng với mỗi học sinh:

- + Khi người học xác định được mục tiêu học tập đúng đắn sẽ góp phần tạo động lực học tập, nuôi dưỡng đam mê; chinh phục mọi kế hoạch học tập mà bản thân đã đề ra.
- + Xác định mục tiêu học tập đúng đắn thôi thúc mỗi chúng ta phấn đấu, nỗ lực từng ngày để vượt lên những khó khăn, vượt qua những cám dỗ để khám phá tri thức vô tận của nhân loại để không ngừng nâng cao hiểu biết và nhân cách bản thân mỗi ngày.
- + Khi có mục tiêu học tập rõ ràng, đúng đắn, ta sẽ dễ dàng kết bạn với những người cùng chí hướng, phát huy năng lực của mình.

- Giải pháp: Vậy làm thế nào để mỗi học sinh chúng ta có thể xác định mục tiêu học tập rõ ràng, đúng đắn và theo đuổi mục tiêu đó đến cùng?

+ Trước tiên, mỗi người học cần căn cứ vào năng lực, sở thích, hoàn cảnh của bản thân,... mà đặt ra những mục tiêu học tập ngắn hạn và dài hạn. Hãy viết mục tiêu càng rõ ràng, cụ thể càng tốt cho từng giai đoạn. Không nên đặt những mục tiêu xa vời hay vượt quá khả năng của bạn sẽ gây ra những áp lực không đáng có.

+ Lắng nghe sự tư vấn của thầy cô, cha mẹ, anh chị, bạn bè để có thêm những thông tin cần thiết khi xác lập mục tiêu học tập cho bản thân. Bạn cũng có thể điều chỉnh mục tiêu học tập cho phù hợp với bản thân trong từng giai đoạn.

+ Khi đã đặt ra được mục tiêu rõ ràng, đúng đắn rồi thì việc theo đuổi mục tiêu đó đến cùng là thực sự cần thiết và cũng vô cùng khó khăn. Bạn cần sự kiên trì, lòng quyết tâm để vượt qua những khó khăn, những cám dỗ trên con đường theo đuổi mục tiêu đã đề ra.

***Nêu ý kiến trái chiều và phản bác:**

- Có bạn cho rằng đi học chỉ cần giành điểm số cao, học bạ đẹp, coi đó là đích đến duy nhất. Để đạt được mục đích duy nhất đó, nhiều HS đã đánh mất đi sự tự trọng của bản thân, có những hành vi gian lận, thiếu trung thực trong học tập... Cũng có những bạn lại tự đặt ra cho mình những áp lực trong học tập, học ngày học đêm mà quên đi việc cần có những giây phút thư giãn bên gia đình, hòa mình vào thiên nhiên.

- Việc học tập chỉ thực sự đem lại giá trị khi nó giúp ta hoàn thiện hơn mỗi ngày về cả trí tuệ lẫn tâm hồn. Do đó, mục đích học tập đúng đắn sẽ khiến ta coi việc học như một hành trình khám phá tri thức đầy thú vị mà ở đó ta là người chủ thể khám phá và tận hưởng. Việc học cũng cần hài hòa với việc vui chơi, giải trí để đem lại sự phát triển toàn diện cho mỗi cá nhân.

3. Kết bài: Khẳng định được tầm quan trọng của việc xác định đúng đắn mục tiêu học tập.

“Một mục tiêu đã đặt ra đúng là đã đạt được nửa chặng đường.” (Zig Ziglar). Việc xác định mục tiêu học tập đúng đắn là rất quan trọng nhưng việc thực hiện mục tiêu đó còn quan trọng hơn. Mỗi học sinh chúng ta hãy biết cách đặt ra mục tiêu học tập phù hợp với bản thân mình và kiên trì thực hiện nó đến cùng nhé.

Đề số 2: Viết bài văn nghị luận bàn luận về việc sử dụng thời gian nhàn rỗi đối với lứa tuổi học sinh.

Gợi ý lập dàn ý

1. Mở bài

- Dẫn dắt: Quý thời gian mà mỗi người có là giống nhau nhưng việc sử dụng thời gian khác nhau ở mỗi người sẽ đem lại giá trị và thành công riêng cho mỗi người.

- Giới thiệu vấn đề nghị luận: Thời gian rảnh rỗi, dù ít ỏi nhưng lại là khoảng thời gian quý báu mà mỗi bạn học sinh cần phải biết cân nhắc và tận dụng một cách hiệu quả.

2. Thân bài

***Triển khai các luận điểm:**

- Giải thích – Biểu hiện:

+ Thời gian nhàn rỗi là thời gian mà mỗi người được tự do sử dụng nó để tham gia các hoạt động hoặc nghỉ ngơi, giải trí...theo đúng ý thích của mình.

+ Với học sinh, thời gian nhàn rỗi thường là vào cuối tuần, những dịp nghỉ lễ, thời gian nghỉ hè,...

+ Có thể dành thời gian nhàn rỗi vào nhiều việc khác nhau như để nghỉ ngơi, thư giãn hoặc theo đuổi sở thích cá nhân,...

- Vai trò , ý nghĩa: Việc sử dụng thời gian nhàn rỗi hiệu quả mang lại nhiều lợi ích cho bản thân mỗi học sinh chúng ta:

+ Giúp bản thân mỗi học sinh được làm những công việc, hoạt động bản thân yêu thích, từ đó trau dồi được tối đa về nhận thức, kĩ năng, làm cho ta giàu có hơn về mặt trí tuệ, phát triển năng khiếu, cá tính.

+ Sử dụng thời gian nhàn rỗi hợp lí còn giúp cho tinh thần thoải mái, nâng cao sức khỏe bản thân.

+ Các hoạt động ngoài trời, du lịch,...cùng gia đình còn giúp gia tăng tình cảm, gắn kết các thành viên trong gia đình,...

HS lấy dẫn chứng để chứng minh

- **Giải pháp:** Vậy làm thế nào để mỗi học sinh chúng ta có sử dụng thời gian nhàn rỗi đúng cách?

+ Mỗi bạn học sinh cần nhận thức được tầm quan trọng của thời gian nhàn rỗi, coi đó là khoảng thời gian cần thiết để phát triển. Từ đó mỗi người sẽ biết cách sử dụng thời gian nhàn rỗi vào những việc có ích cho bản thân như:

++ Đọc sách; học thêm ngoại ngữ; rèn luyện thể dục thể thao;

++ Tham gia các hoạt động ngoài trời, đi du lịch để gắn kết tình cảm giữa gia đình, bạn bè, người thân;

++ Tìm các thú vui bổ ích mới: trồng cây, nuôi thú cưng, dọn dẹp, trang trí nhà cửa, nấu ăn,...

++ Tham gia các hoạt động nghệ thuật: đi triển lãm, bảo tàng, đi workshop,...

++ Tham gia các hoạt động tình nguyện, từ thiện.

+ Để các bạn học sinh hứng thú hơn với những hoạt động trong thời gian nhàn rỗi thì các bạn có thể chủ động lên kế hoạch hoạt động cùng gia đình, người thân trong thời gian nhàn rỗi. Các thành viên trong gia đình có thể tổ chức các hoạt động tham gia cùng nhau trong thời gian nhàn rỗi.

+ Hiện nay, nhiều địa phương còn thiếu những cơ sở hạ tầng để đa dạng hóa hoạt động của người dân trong thời gian nhàn rỗi. Do đó, là một học sinh, em mong rằng các địa phương sẽ xây dựng, cải tạo cơ sở hạ tầng để có nhiều hơn không gian vui chơi cho học sinh chúng em trong thời gian rảnh rỗi như xây dựng các công viên, nhà văn hóa thiếu nhi,...; tổ chức các hoạt động vui chơi cho lứa tuổi thanh thiếu niên.

***Nêu ý kiến trái chiều và phản bác:**

- Hai tiếng “nhàn rỗi” gây cho ta ấn tượng không làm gì, có vẻ “vô thưởng vô phạt”, không quan trọng. Vì vậy một số bạn học sinh cho rằng thời gian nhàn rỗi là thời gian thừa thãi, không có giá trị; do đó dành phần lớn thời gian nhàn rỗi dịp cuối tuần cho việc “ngủ nướng” hoặc đắm chìm trong không gian ảo của các trang mạng xã hội, không giao tiếp với thế giới xung quanh.

- Tuy nhiên, thực tế đã chứng minh vai trò tích cực và quan trọng của thời gian nhàn rỗi, bởi đó chính là khoảng thời gian quý giá để phát triển bản thân, làm phong phú hơn đời sống tinh thần mỗi học sinh chúng ta.

3. Kết bài: Khẳng định được tầm quan trọng của việc sử dụng thời gian nhàn rỗi đúng cách.

Thời gian nhàn rỗi không phải thời gian thừa, thời gian “chết”. Chỉ khi mọi người đều nhận thức được tầm quan trọng của thời gian và biết cách sử dụng nó một cách tích cực, thì cá nhân mỗi bạn sẽ phát triển được bản thân và xã hội mới có thể phát triển và tiến bộ hơn.

Đề số 3: Viết bài văn nghị luận bàn luận về thói dựa dẫm, ỷ lại của học sinh hiện nay và giải pháp khắc phục.

Gợi ý lập dàn ý

1. Mở bài: Dẫn dắt và giới thiệu vấn đề nghị luận.

- Để xã hội có thể phát triển ổn định và lâu dài thì sự đóng góp công sức của mỗi cá nhân đặc biệt là thế hệ trẻ vô cùng quan trọng. Tuy nhiên, hiện nay trong giới trẻ tồn tại một lối sống phổ biến và độc hại đó là lối sống ỷ lại vào người khác.

- Việc bạn tiếp tục sống ỷ lại để trở thành một người thừa hay học cách từ bỏ lối sống đó để trở nên tốt hơn từng ngày là phụ thuộc ở chính bạn.

2. Thân bài

***Triển khai các luận điểm:**

- **Giải thích – Biểu hiện:**

+ Dựa dẫm, ỷ lại là tự bản thân không có ý thức trách nhiệm, không cố gắng trong cuộc sống mà phụ thuộc, trông chờ vào sự giúp đỡ của người khác một cách thái quá. Đây là một

thói quen xấu, thậm chí đã trở thành lối sống của nhiều người, trong đó có không ít các bạn học sinh mắc phải thói xấu này.

- Thói dựa dẫm, ỷ lại có những biểu hiện cụ thể thường thấy như:

+ Thờ ơ với cuộc sống, công việc học tập của chính mình, không suy nghĩ cho tương lai, để mặc bố mẹ sắp đặt mọi việc.

+ Hay không tự làm từ những việc nhỏ nhất như dọn dẹp phòng ở, giặt giũ,... để bố mẹ làm; gặp bài tập khó thì nhờ vả bạn bè,...

- **Tác hại, hậu quả của thói quen dựa dẫm, ỷ lại:**

+ Các bạn có thói quen sống ỷ lại, quen dựa dẫm thường dẫn đến thói lười biếng (lười lao động, lười suy nghĩ, lười tư duy), từ đó khiến mỗi người mất đi những khả năng vốn có, không còn năng lực đưa ra quyết định trong những hoàn cảnh cần thiết. Từ đó, họ không làm chủ được cuộc đời, không có bản lĩnh, không có sáng tạo,... dễ gặp thất bại trong mọi việc.

+ Thói dựa dẫm, ỷ lại sẽ khiến bạn đánh mất đi cơ hội phát triển năng lực bản thân; nếu môi trường sống thay đổi, bạn sẽ khó thích nghi, dễ bị đào thải, tụt lùi so với người khác.

+ Thói quen xấu này sẽ dần biến bạn sống không có mục tiêu, hoài bão, dần trở thành gánh nặng cho gia đình, xã hội.

+ Tương lai của đất nước không thể phát triển tốt đẹp nếu những chủ nhân tương lai của đất nước đều lười biếng, ỷ lại như vậy.

HS lấy dẫn chứng để chứng minh.

- **Đề xuất cách từ bỏ thói quen dựa dẫm, ỷ lại:**

+ Hãy lên kế hoạch hành động mỗi ngày, cụ thể hóa từng việc bản thân phải làm.

+ Hãy học cách tự lập trong từng việc làm, hành động; thực hiện từ việc dễ đến việc khó, kiên trì thực hiện mỗi ngày. Mỗi chúng ta cần học cách tự đứng trên đôi chân của mình, không được tự biến mình thành cây tầm gửi trong cuộc sống.

+ nỗ lực học hỏi, sáng tạo, giải quyết nhanh công việc, không để tồn đọng công việc sẽ gây ảnh hưởng đến người khác.

+ Hãy nghĩ tới tương lai, đích đến, cảm giác chinh phục được mục tiêu của mình sẽ tuyệt vời như thế nào. Hãy để chúng dẫn lối và tạo động lực cho bạn.

+ Và quan trọng là hãy bắt tay vào việc đi, đừng trì hoãn.

+ Các bậc phụ huynh hãy đồng hành cùng sự phát triển của con em mình, tạo điều kiện và tin tưởng ở con em mình chứ đừng lấy lý do mà làm thay hết mọi việc cho con cái.

***Nêu ý kiến trái chiều và phản bác:**

- Nhiều bạn học sinh có tư tưởng sống dựa dẫm vào bố mẹ vì cho rằng “Mình không làm thì đã có bố mẹ làm cho”. Hay luôn cho rằng bản thân không đủ năng lực để làm nên chưa suy nghĩ cách giải quyết vấn đề của mình đã nhờ người khác giúp đỡ.

- Việc của chúng ta thì chúng ta phải chịu trách nhiệm. Nếu từ nhỏ chúng ta đã hình thành nên thói quen dựa dẫm vào cha mẹ, người thân, bạn bè thì sau này chúng ta sẽ không thể nào tự giải quyết các công việc của bản thân trong tương lai. Bố mẹ, người thân, bạn bè sẽ không mãi ở bên cạnh ta để làm thay ta tất cả mọi việc. Tự mình giải quyết các công việc của bản thân chính là cách để mỗi người trưởng thành hơn mỗi ngày.

3. Kết bài: Nêu ý nghĩa của việc từ bỏ thói quen dựa dẫm, ỷ lại.

Lối sống ỷ lại của thanh thiếu niên hiện nay là một lối sống xấu, cần được loại bỏ. Mỗi bạn học sinh hãy tự lập ngay từ khi ngồi trên ghế nhà trường, không ỷ lại vào bản thân, như vậy mới đáp ứng được những yêu cầu của xã hội, nếu không muốn bị xã hội đào thải.

Đề số 4: Viết bài văn nghị luận bàn luận về thói sống ỉ ả của học sinh hiện nay và cách khắc phục.

Gợi ý lập dàn ý

1. Mở bài

- Dẫn dắt: Trong xã hội chúng ta đang sống, với sự hỗ trợ của công nghệ hiện đại từ những chiếc smartphone, rất nhiều những khoảnh khắc đẹp đã mọi người được lưu lại thành những bộ ảnh

kì thú. Tuy nhiên, không ít bạn trẻ đã đắm chìm vào đó và khoe mẽ một cách quá mức, sai sự thật gây ra không ít hệ lụy phiền toái.

- Giới thiệu vấn đề: Thói quen chụp ảnh “sống ảo” rất cần được chúng ta cùng xem xét, bàn luận.

2. Thân bài

***Triển khai các luận điểm:**

- Giải thích - biểu hiện:

+ Sống ảo là sử dụng mạng xã hội để khoe khoang và tạo những hình ảnh, câu chuyện không đúng sự thật về bản thân nhằm thu hút sự chú ý và tán dương từ người khác.

+ Biểu hiện của thói sống ảo :

+ Cuồng tương tác trên mạng xã hội : Cuồng like, yêu thích hay follow là những hiện tượng phổ biến hiện nay của phần lớn các bạn dùng mạng xã hội. Những người “sống ảo” họ ưa thích việc cập nhật trạng thái ở khắp mọi nơi, dù là đang gặp chuyện vui hay những nỗi buồn như việc có người thân mất, những hoạt động cá nhân đều được chia sẻ lên mạng xã hội để nhận được sự chú ý, quan tâm của mọi người. Thậm chí, có những người còn đăng tải những bài viết với nội dung như: Like, share bài viết để cứu sống hay trừu đùa một ai đó và với họ số lượt like là thước đo để đánh giá một ai đó (ví dụ như người có càng nhiều lượt like sẽ dễ dàng trở lên hot và thành idol).

+ Bất cứ nơi nào cũng có thể chụp ảnh tự sướng: những người “sống ảo” chụp ảnh tự sướng ở bất cứ đâu khi đi ăn, đi đám cưới, đám ma, du lịch,... và sau đó họ sẽ đầu tư rất nhiều thời gian để chọn và chỉnh sửa bức ảnh đẹp nhất, họ đăng lên các trang mạng xã hội Facebook, Instagram với những dòng caption thật “deep”, họ hoàn toàn tin tưởng và vui vẻ, hạnh phúc từ những comment tán thưởng của những người bạn ảo gửi cho họ nhưng họ dễ dàng bị tổn thương bởi những lời chê bai từ những người xa lạ.

+ Thể hiện khác với điều kiện của bản thân: Những người sống ảo thường thích thể hiện sự phô trương, khoe khoang trên mạng xã hội. Có những người mặc dù điều kiện không tốt nhưng vẫn cố thể hiện mua sắm hoang phí để được “bằng bạn bằng bè”

+ Điện thoại là vật bất ly thân: Ngày nay điện thoại có vai trò rất quan trọng trong cuộc sống và đây cũng là vật không thể thiếu đối với những người “sống ảo”. Đối với họ, điện thoại như một người bạn tham gia vào mọi hoạt động cùng họ.

+ Khi có những địa điểm checkin nào mới lạ, độc đáo là phải đi đến đó chụp ảnh sống ảo cho bằng được

- Tác hại của thói sống ảo:

+ Bạn sẽ bị người khác xa lánh vì những thứ hào nhoáng, giả mạo mà bản thân mình tạo ra trong thế giới ảo.

+ Bạn có thể rơi vào những trường hợp dở khóc dở cười khi ngoài thực tế con người khác xa với trên mạng xã hội..., hoặc trở thành nạn nhân của những vụ lừa đảo, khiêu khích trên mạng, còn trở thành cầu nối cho bọn tội phạm. ...

+ Bạn sẽ còn lãng phí thời gian, ảnh hưởng tới kết quả học tập của bạn khi mãi mê chạy theo sống ảo.

+ Nếu thói quen sống ảo nếu không kiểm soát sẽ tác động mạnh tới tâm lý và nhân cách chính bạn như rối loạn tâm lý, sống hoang tưởng, tiêu cực, có thể có hành vi chống đối xã hội, hay dẫn tới tình trạng lo âu, trầm cảm. Bởi thế giới ảo và thế giới thực tồn tại mâu thuẫn trong con người bạn nên rất khó để hòa nhập với thế giới thực vốn đầy rẫy những va chạm. Những người chỉ mãi mê trong thế giới ảo sẽ dần bị cô lập, thói quen sống ảo dần sẽ bao bọc bạn bởi một vỏ kén vững chắc, và sẽ rất khó khăn để thoát khỏi cái vỏ kén vốn đã quen ấy. Như vậy nếu lý trí ngủ quên, thói quen sống ảo sẽ “siết cổ” dần tuổi trẻ, tương lai và cuộc đời chính cuộc đời của bạn.

- Giải pháp hạn chế tác động tiêu cực của thói sống ảo:

+ Trước tiên, bạn cần nhận thức được những hậu quả không đáng có của lối sống ảo, từ đó, bạn hãy tập trung thực với chính mình và mọi người. Bạn chỉ nên đăng tải trên mạng xã hội những tấm hình, những câu chuyện xác thực, không thổi phồng sự thật, sống đúng với bản thân mình.

+ Hãy tìm cách dần thoát khỏi ảnh hưởng của thế giới ảo – đó là những trạng mạng xã hội. Thay vì cả ngày sống ảo thì chúng ta hãy truy cập mạng xã hội vào cuối ngày sau khi hoàn thành bài tập. Chúng ta có thể sử dụng internet cho mục đích tốt hơn như tìm hiểu kiến thức, đọc tin tức,...

+ Hãy tham gia vào hoạt động ngoại khóa nhiều hơn, gặp gỡ người thân, bạn bè trực tiếp và bạn sẽ nhận thấy cuộc sống thực vui hơn rất nhiều so với thế giới ảo.

...

***Nêu ý kiến trái chiều và phản bác:**

- Có nhiều người cho rằng việc sống ảo là quyền của cá nhân, họ tìm thấy niềm vui, sự chia sẻ từ những người bạn mới thông qua những tương tác trên thế giới ảo – những điều họ không tìm thấy trong thế giới thực.

- Tuy nhiên, bạn cần nhớ rằng: vì là thế giới ảo nên những thứ niềm vui, sự chia sẻ trên đó cũng là ảo, sẽ không bền. Nếu bạn mở lòng để đón nhận và khám phá thế giới thực xung quanh thì bạn sẽ thấy nhiều điều tốt đẹp và thú vị hơn nhiều.

3. Kết bài: Khẳng định ý nghĩa của việc nhận thức đúng đắn về thói sống ảo và khắc phục:

Có ai đã từng nói rằng: “*Mây được mặt trời chiếu vào mới thành sáng. Suối được treo vào vách mới thành thác nước*”. Con người chúng ta cũng vậy, chỉ có sự cọ xát, tiếp xúc, va chạm với nhiều môi trường khác nhau mới lớn lên và trưởng thành được. Thế giới ảo có nhiều điều thú vị, chúng ta không thể áp đặt, quy chụp cho nó tất cả những xấu xa. Song cần nhìn nhận và đánh giá đúng mức. Vấn đề cần chú ý là mục đích, thời gian và cách sử dụng mạng xã hội như thế nào cho hợp lý đòi hỏi ở chúng ta một bản lĩnh... Đừng sống ảo nữa, hãy trung thực với bản thân mình. Hãy để người khác yêu bạn vì những giá trị thực sự của bạn nhé.

Đề số 5: Viết bài văn nghị luận bàn luận về lối suy nghĩ tiêu cực và cách khắc phục.

Gợi ý lập dàn ý

1. Mở bài: Dẫn dắt và giới thiệu vấn đề nghị luận

Chắc hẳn bất cứ ai trong chúng ta đều đã từng trải qua tình trạng suy sụp, thất vọng, mất niềm tin vào cuộc sống từ đó nảy sinh các suy nghĩ tiêu cực, bi quan. Song chọn đối diện với những cảm xúc tiêu cực đó hay chạy trốn khỏi nó là do lựa chọn của mỗi chúng ta. Vượt qua những suy nghĩ tiêu cực là điều cần thiết với mỗi học sinh trong ta trong cuộc sống cũng như trong học tập.

2. Thân bài

***Triển khai các luận điểm:**

- Giải thích - biểu hiện:

+ Suy nghĩ tiêu cực là những suy nghĩ bi quan, phiền diện và thiếu khách quan dẫn đến tâm trạng, chán nản, mệt mỏi, thất vọng, mất động lực đối với cuộc sống và tự ti về bản thân. Suy nghĩ tiêu cực là một trạng thái tồi tệ của con người.

+ Biểu hiện:

++ Người có suy nghĩ tiêu cực thường lo lắng, căng thẳng và không tin tưởng vào bản thân; thường có cảm xúc khá bất ổn, nhạy cảm và đôi khi dễ cáu kỉnh, nóng giận.

++ Thường hay nhìn nhận sự việc theo chiều hướng xấu, bi quan, tự ti về chính mình.

++ Một số bạn có suy nghĩ tiêu cực thích sống cô lập, tách biệt với những người xung quanh trong một tập thể.

- Tác hại của lối suy nghĩ tiêu cực: Suy nghĩ tiêu cực sẽ gây ra nhiều hậu quả xấu:

+ Gia tăng mâu thuẫn trong các mối quan hệ với bạn bè, người thân,...

+ Ảnh hưởng xấu đến kết quả học tập, chất lượng cuộc sống.

+ Gây ra tâm trạng lo lắng, căng thẳng, bồn chồn, bất an,... Tình trạng này kéo dài sẽ dẫn đến nhiều vấn đề sức khỏe thể chất, gia tăng nguy cơ mắc các vấn đề tâm lý

- Giải pháp: Làm sao để có thể phòng tránh suy nghĩ tiêu cực hiệu quả?

+ Bạn cần xây dựng lối sống lành mạnh, tích cực tập thể dục rèn luyện bản thân, ăn uống, ngủ nghỉ có giờ giấc hợp lý là cách hiệu quả nhất giúp phòng tránh suy nghĩ tiêu cực. Bạn có thể dành cho bản thân khoảng thời gian để nghỉ ngơi và thư giãn sau một ngày làm việc mệt mỏi tránh rơi vào tình trạng stress.

+ Bạn chú ý rèn luyện cảm xúc trước những tác động lớn về tâm lý để cải thiện chuẩn bị cho các tác động tiêu cực của cuộc sống. Bạn có thể đọc sách về tâm thái để có nhiều kiến thức trong việc chế ngự, hạn chế suy nghĩ tiêu cực.

+ Bạn cần nỗ lực hoàn thiện bản thân hơn từng ngày từ năng lực đến kỹ năng mềm và tính cách. Khi bản thân hoàn thiện hơn, bạn sẽ tự tin và chủ động trong cuộc sống. Điều này giúp ích rất nhiều trong việc ngăn chặn suy nghĩ tiêu cực và cảm xúc buồn chán, lo lắng, căng thẳng,...

+ Khi xảy ra những việc không như ý muốn, bạn hãy chia sẻ với những người thân yêu để tìm cách tháo gỡ, để tránh rơi vào tâm lý tiêu cực, bi quan.

+ Bạn cũng nên kết bạn, tiếp xúc với những người có tính cách, suy nghĩ lạc quan, vui vẻ và tránh xa, hạn chế tiếp xúc với những người có lối không lành mạnh hay suy nghĩ tiêu cực.

***Nêu ý kiến trái chiều và phản bác:**

- Nhiều bạn học sinh khi gặp những vấn đề khó khăn trong cuộc sống, thay vì chia sẻ với những người thân, bạn bè, thầy cô để tìm cách tháo gỡ thì lại tự mình chịu đựng. Bởi vì các bạn sợ bạn bè

lại thương hại hay phán xét, xì xào hoặc lo sợ người thân lo lắng cho mình.

- Nhưng bạn hãy biết rằng: gia đình, bạn bè, thầy cô là những người sẵn sàng giúp đỡ giúp đỡ khi bạn. Sự chia sẻ sẽ làm vơi đi nỗi buồn, cởi tỏa hết những cảm xúc tiêu cực, để chúng ta lại tràn trề năng lượng và có niềm tin lạc quan vào cuộc sống.

3. Kết bài: Khẳng định ý nghĩa của việc nhận thức đúng đắn về thói sống ảo và khắc phục:

Suy nghĩ tiêu cực làm ảnh hưởng rất lớn đến cả hành vi và ý thức của chúng ta. “*Hãy luôn hướng về phía mặt trời, bóng tối sẽ ở sau lưng bạn*”. Mỗi chúng ta phải biết thông cảm, sẽ chia và giúp đỡ những người suy nghĩ tiêu cực khi họ gặp khó khăn, cần trợ giúp về mặt tinh thần hay thể chất.

C. HƯỚNG DẪN HỌC BÀI

-VIẾT đề 3 thành bài văn

Tiết 19,20

LUYỆN ĐỀ TỔNG HỢP

A.MỤC TIÊU

- HS rèn luyện dạng đề đọc hiểu chủ đề thơ nôm
- HS được rèn kỹ năng làm đề tổng hợp: đọc, viết.
- HS được rèn sự linh hoạt, sáng tạo khi làm bài kiểm tra.

B. NỘI DUNG

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản sau:

<i>Lòng đâu sẵn mối thương tâm, Thoắt nghe Kiều đã đậm đậm châu sa. Đau đớn thay phận đàn bà! Lời rằng bạc mệnh cũng là lời chung. Phũ phàng chi bấy hoá công, Ngày xanh mòn mỏi má hồng phôi pha. Sống làm vợ khắp người ta,</i>	<i>Gọi là gặp gỡ giữa đàng, Họa là người dưới suối vàng biết cho. Lâm râm khăn vái nhỏ to, Sup ngồi đặt cổ trước mồ bước ra. Một vùng cỏ áy bóng tà, Gió hiu hiu thổi một vài bông lau. Rút trâm giắt sẵn mái đầu,</i>
--	---

Hại thay thác xuống làm ma không chồng. Nào người phượng chạ loan chung, Nào người tích lục tham hồng là ai ? Đã không kẻ đoái người hoài, Sẵn đây ta thấp một vài nén nhang.	Vạch da cây vịnh bốn câu ba vắn. Lại càng mê mẩn tâm thần Lại càng đứng lặng tàn ngần chẳng ra. Lại càng ủ dột nét hoa, Sầu tuôn đứt nối, châu sa vắn dài.
--	---

(Trích *Truyện Kiều*, Nguyễn Du, NXB Dân Trí, Hà Nội, 2013)

*Đoạn trích ghi lại cảnh Kiều thăm mộ Đạm Tiên trên đường đi chơi xuân trở về trong tiết thanh minh.

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định thể thơ của đoạn trích trên.

Câu 2. Chỉ ra những cử chỉ, hành động thể hiện tấm lòng đồng cảm của Thúy Kiều dành cho Đạm Tiên trong đoạn trích.

Câu 3. Nêu cách hiểu của anh/chị về hai câu thơ sau:

"Đau đớn thay phận đàn bà
 Lời rằng bạc mệnh cũng là lời chung."

Câu 4. Chỉ ra và nêu tác dụng của phép điệp trong bốn câu thơ cuối của đoạn trích trên.

Câu 5. Theo anh/chị, lời than *Lời rằng bạc mệnh cũng là lời chung* có còn đúng trong xã hội ngày nay hay không? Vì sao?

II. PHÂN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2.0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu cảm nhận của anh/chị về vẻ đẹp của người anh hùng Từ Hải được gọi ra trong đoạn thơ sau:

Râu hùm, hàm én, mày ngài,
 Vai năm tấc rộng, thân mười thước cao.
 Đường đường một đấng anh hào,
 Côn quyền hơn sức, lược thao gồm tài.
 Đội trời đạp đất ở đời,
 Họ Từ tên Hải, vốn người Việt đông.
 Giang hồ quen thú vẫy vùng,
 Gươm đàn nửa gánh, non sông một chèo.

(Trích *Truyện Kiều*, Nguyễn Du)

Câu 2. (4.0 điểm)

Viết bài văn (khoảng 600 chữ) nêu suy nghĩ của em về cách giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong giai đoạn hiện nay đối với thế hệ học sinh.

C. ĐÁP ÁN HƯỚNG DẪN

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Thể thơ lục bát. <i>Hướng dẫn chấm:</i> - Trả lời như đáp án: 0,5 điểm	0,5
	2	Những cử chỉ, hành động thể hiện tấm lòng đồng cảm của Thúy Kiều dành cho Đạm Tiên trong đoạn trích: đầm đầm châu sa, thấp một vài nén nhang, khăn vái, rút cây trâm vạch da cây vịnh thơ. <i>Hướng dẫn chấm:</i> - Trả lời đúng như đáp án: 0,5 điểm - Trả lời đúng 01 - 02 cử chỉ, hành động: 0,25 điểm	0,5
	3	Cách hiểu về hai câu thơ: "Đau đớn thay phận đàn bà Lời rằng bạc mệnh cũng là lời chung."	1,0

		- Hai câu thơ là lời than chung của người phụ nữ xưa về số phận hẩm hiu, bạc mệnh. - Bộc lộ thái độ xót thương, đồng cảm của nhà thơ đối với số phận của người phụ nữ trong xã hội phong kiến xưa. <i>Hướng dẫn chấm:</i> - Trả lời đúng như đáp án: 1,0 điểm - Trả lời đúng 01 ý: 0,5 điểm	
	4	- Phép điệp ngữ: <i>Lại càng</i> (lặp lại 3 lần ở đầu các câu thơ) (0,25 điểm) - Tác dụng của phép điệp (0,75 điểm): + Nhấn mạnh nỗi đồng cảm, xót thương của Thúy Kiều dành cho Đạm Tiên khi nghe câu chuyện về cuộc đời bất hạnh của nàng ca nhi. + Thể hiện tình cảm của nhà thơ dành cho những người phụ nữ bất hạnh nói chung. + Tạo giọng điệu tha thiết, tăng liên kết giữa các câu thơ. <i>Hướng dẫn chấm:</i> - Trả lời 2 ý như đáp án: 1,0 điểm - Ở ý 1, HS chỉ nêu được tên biện pháp tu từ, không chỉ rõ biện pháp: vẫn cho 0,25 điểm. - Ở ý 2, HS chỉ nêu được một trong ba tác dụng thì được 0,25 điểm. - Không trả lời: 0 điểm.	1,0
	5	HS nêu quan điểm của bản thân và lí giải: - Đồng tình, vì: ngày nay vẫn còn nhiều người phụ nữ phải chịu số phận bất hạnh. Ở nhiều nơi, nhiều vùng, người phụ nữ vẫn phải chịu những ràng buộc của những lễ giáo, tục lệ cổ hủ từ xa xưa. - Không đồng tình, vì: ngày nay người phụ nữ được quyền bình đẳng so với nam giới, được xã hội công nhận về tài năng, được thể hiện vai trò của mình trong cả gia đình và ngoài xã hội. - Kết hợp hai quan điểm trên. <i>Hướng dẫn chấm:</i> - HS nêu được quan điểm và lí giải thuyết phục: 1,0 điểm - HS nêu được quan điểm và lí giải chưa thuyết phục: 0,5 – 0,75 điểm.	0,25 0,75
II		VIẾT	6,0
	1	Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu cảm nhận của anh/chị về vẻ đẹp của người anh hùng Từ Hải được gọi ra trong đoạn thơ .	2,0
		a. Xác định được yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn: Xác định đúng yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 200 chữ) của đoạn văn. Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng – phân – hợp, móc xích hoặc song hành	0,25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận Vẻ đẹp của người anh hùng Từ Hải được gọi ra trong đoạn thơ.	0,25
		c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận: * Xác định được các ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận, sau đây là một số gợi ý:	0,5

		- Giới thiệu vấn đề nghị luận: Bên cạnh hình tượng Thúy Kiều tài sắc vẹn toàn, Nguyễn Du cũng dựng công xây dựng hình tượng người anh hùng Từ Hải gửi gắm quan niệm của nhà thơ về người anh hùng. Vẻ đẹp của Từ Hải phần nào được lột tả qua đoạn trích sau (trích thơ). - Làm rõ vấn đề nghị luận: + Vẻ đẹp của người anh hùng Từ Hải: ++ Vẻ đẹp của Từ Hải trong đoạn trích được miêu tả qua các phương diện: ngoại hình, tài năng, tên tuổi _ Về ngoại hình: các cụm từ ước lệ “râu hùm”, “hàm én”, “mày ngài”, “vai năm tấc rộng”, “thân mười thước cao” đã vẽ ra tướng mạo Từ Hải phi thường. Năm nét vẽ ẩn dụ với những số đo hoành tráng đầy ấn tượng. _ Về tài năng: Võ nghệ xuất chúng, có tài thao lược, Từ Hải là một anh hùng đích thực. _ Cách giới thiệu tên tuổi, lai lịch rõ ràng. _ Từ Hải ngang tàng, bất khuất, tung hoành, khát vọng tự do, coi thường công danh vào luồn cúi. => Từ Hải là người anh hùng lý tưởng mang khát vọng tự do, thể hiện quan niệm về người anh hùng của Nguyễn Du. + Đặc sắc nghệ thuật: ++ Nghệ thuật xây dựng nhân vật qua ngoại hình, tên tuổi, tài năng. ++ Sử dụng các hình ảnh ước lệ đặc sắc. ++ Ngôn ngữ trang trọng, giàu giá trị gợi hình, gợi cảm. * Sắp xếp được hệ thống ý hợp lý theo đặc điểm bố cục của đoạn văn.	
		d. Viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu sau: - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. - Trình bày rõ quan điểm và hệ thống các ý. - Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng; bằng chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và bằng chứng.	0,5
		đ. Diễn đạt: Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết câu trong đoạn văn.	0,25
		e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ	0.25
	2	Viết bài văn (khoảng 600 chữ) nêu suy nghĩ của em về cách giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong giai đoạn hiện nay đối với thế hệ học sinh.	4,0
		a. Xác định được yêu cầu của kiểu bài Xác định được yêu cầu của kiểu bài: nghị luận xã hội	0,25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận Suy nghĩ về việc giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc hiện nay đối với thế hệ học sinh.	0,5
		c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận: - Xác định được các ý chính của bài viết - Sắp xếp được các ý theo bố cục hợp lý ba phần của bài văn nghị luận.	1,0

		* Giới thiệu vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của cá nhân về vấn đề. * Triển khai vấn đề nghị luận: - Giải thích: + Văn hóa hiểu một cách ngắn gọn nhất là những giá trị tích cực thuộc về đời sống vật chất hoặc tinh thần mà con người tạo ra trong quá trình phát triển, hình thành một cộng đồng xã hội, quốc gia, dân tộc (văn hóa ẩm thực, văn hóa trang phục, các phong tục tập quán, văn hóa ứng xử, văn hóa giao thông...) + Bản sắc văn hóa là những đặc điểm cơ bản cho sắc thái văn hóa của một dân tộc, là những nét đặc trưng, độc đáo giúp phân biệt văn hóa dân tộc này với nền văn hóa dân tộc khác. - Thực trạng của vấn đề: Hiện nay nhiều giá trị truyền thống tốt đẹp của văn hóa dân tộc đang bị dần mai một, bị đánh mất bản sắc (suy đồi đạo đức xã hội, ứng xử thiếu văn hóa, ăn mặc lố lăng, sử dụng ngôn từ tục tĩu,...). Do đó thế hệ học sinh cần nêu cao trách nhiệm của bản thân trong việc giữ gìn, bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc - Giải pháp để giữ gìn, bảo vệ bản sắc văn hóa dân tộc: + Muốn giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc cần có sự chung tay góp sức của cá nhân và toàn thể xã hội. Việc gìn giữ, phát huy những truyền thống đạo lý tốt đẹp cần có sự đóng góp của ông bà cha mẹ trong gia đình, sau đó mới đến trường lớp và xã hội,... + Giải pháp giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong giai đoạn hiện nay đối với thế hệ học sinh: ++ Thế hệ học sinh cần ra sức bảo tồn, quảng bá những nét đẹp văn hóa đáng tự hào của dân tộc ở mọi nơi, mọi lúc. Chúng ta hãy luôn thể hiện những giá trị văn hóa dân tộc trong đời sống hàng ngày qua lời ăn tiếng nói, trong cử chỉ, hành động của mình để hoàn thiện bản thân mình hơn mỗi ngày, góp phần tạo nên một con người văn hóa. ++ Thế hệ học sinh có thể tích cực quảng bá vẻ đẹp văn hóa dân tộc qua các trang mạng xã hội để bạn bè quốc tế biết nhiều hơn đến những nét đặc sắc về văn hóa của đất nước ta. ++ Giữ gìn, bảo tồn văn hóa không có nghĩa là chúng ta “đóng cửa” trước sự hội nhập văn hóa thế giới. Ngày nay, thế hệ học sinh chúng ta có cơ hội tiếp xúc với nền văn hóa của các quốc gia khác trên thế giới thông qua internet. Do đó, chúng ta cần tiếp thu có chọn lọc những yếu tố hiện đại, có ý nghĩa tích cực từ văn hóa các dân tộc khác trên thế giới để bồi đắp làm phong phú thêm bản sắc văn hóa dân tộc mình,... ... - Nêu ý kiến trái chiều và phản bác ý kiến đó: ++ Ý kiến trái chiều: Nhiều học sinh sùng văn hóa ngoại lai, học theo các thần tượng nước ngoài mà coi thường văn hóa nước nhà. Các bạn đó từ cách ăn mặc, đầu tóc cho đến nói năng đều lai tạp, nhiều bạn còn khoe khoang trên những clip tiktok, cho rằng thời kì hội nhập hiện nay thì cần học theo văn hóa nước ngoài, như vậy mới là “mốt”, là “văn minh, sành điệu, thời thượng”.	
--	--	---	--

	++ Ý kiến phản bác: Hội nhập văn hóa là xu hướng chung của thế giới, song điều đó không đồng nghĩa với việc “hòa tan” văn hóa. Cần giữ gìn và bảo tồn những giá trị văn hóa dân tộc cốt lõi của cha ông ta vì chính những điều đó sẽ định hình nên giá trị con người bạn, dân tộc bạn. * Khẳng định lại quan điểm cá nhân đã trình bày và rút ra bài học cho bản thân: Hiểu tầm quan trọng của việc giữ gìn bản sắc văn hóa, mỗi người hãy nêu cao ý thức giữ gìn phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong những thói quen, việc làm nhỏ bé hàng ngày.	
	<i>d. Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau:</i> - Đảm bảo cấu trúc: Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề. - Triển khai ít nhất được hai luận điểm để làm rõ vấn đề nghị luận. - Lựa chọn được các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. - Lập luận chặt chẽ, thuyết phục: lí lẽ xác đáng; bằng chứng tiêu biểu, phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí lẽ và bằng chứng.	1,5
	<i>đ. Diễn đạt</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp tiếng Việt, liên kết văn bản.	0,25
	<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5
Tổng điểm		10,0

ĐỀ 2**PHẦN I. ĐỌC HIỂU.****Đọc đoạn trích sau:****THỨC SINH TỪ BIỆT THÚY KIỀU**

Người lên ngựa kẻ chia bào,
 Rừng phong, thu đã nhuốm màu quan san.
 Dặm hồng bụi cuốn chinh an,
 Trông người đã khuất mấy ngàn dâu xanh.
 Người về chiếc bóng năm canh,
 Kẻ đi muôn dặm một mình xa xôi.
 Vàng trắng ai xẻ làm đôi,
 Nửa in gối chiếc nửa soi dặm trường.

Trích “Truyện Kiều”, Nguyễn Du, NXB Văn hóa thông tin, 2002, tr. 142-143)

(Chú thích: chia bào: Rời vật áo; màu quan san: Màu đỏ, ngụ ý chỉ sự xa xôi cách trở; chinh an: Việc đi đường xa; gối chiếc: Gối đơn – ngụ ý chỉ sự cô đơn; dặm trường: Đường xa.

Trả lời các câu hỏi:

Câu 1. Đoạn trích trên được viết theo thể thơ nào? Nêu phương thức biểu đạt chính của đoạn trích trên?

Câu 2. Tìm trong đoạn trích câu thơ có sử dụng điển cố?

Câu 3. Anh/chị hãy khái quát giá trị nội dung đoạn trích.

Câu 4. Xác định phép tu từ được sử dụng trong câu: “Người lên ngựa, kẻ chia bào”. Nêu tác dụng.

Câu 5. Thông điệp mà em tâm đắc nhất qua đoạn thơ?

PHẦN II. VIẾT.

Câu 1. Viết đoạn cảm nhận về hai câu thơ:

"Vàng trắng ai xẻ làm đôi

Nửa in gói chiếc nửa soi dặm trường".

Câu 2. Viết bài văn nghị luận bày tỏ suy nghĩ của em và thuyết phục các bạn học sinh lựa chọn lối sống hướng về phía mặt trời.

GỢI Ý TRẢ LỜI

PHẦN I. ĐỌC HIỂU	
Câu	Nội dung
1	- Đoạn trích trên được viết theo thể thơ: Lục bát - Phương thức biểu đạt: Biểu cảm
2	- Câu thơ có sử dụng điển cố: “Người lên ngựa kẻ chia bào, Rừng phong, thu đã nhuốm màu quan san”.
3	* Giá trị nội dung đoạn trích. - Đoạn trích đã tái hiện được cảnh chia li lưu luyến, bịn rịn giữa kẻ ở (Thúy Kiều) và người đi (Thúc Sinh) cùng với dự cảm tan vỡ của Thúy Kiều. - Diễn tả sâu sắc tâm trạng của nhân vật; thể hiện sự đồng cảm của tác giả với niềm khát khao hạnh phúc và bi kịch đau đớn của con người.
4	- Câu thơ "Người lên ngựa kẻ chia bào" sử dụng phép tu từ đối (tiểu đối). - Tác dụng: + Làm cho câu thơ cân xứng, nhịp nhàng. + Góp phần thể hiện tâm trạng bịn rịn và lưu luyến như bị tách rời ra hai phía của không gian. Sau bao nhiêu dùng dằng trì hoãn Thúc Sinh đành phải lên ngựa. Và Thúy Kiều đành buông vật áo của chàng ra.
5	HS tự bày tỏ quan điểm

PHẦN II. VIẾT

Câu 1: - Hai câu thơ cuối đoạn trích là hai câu thơ tuyệt bút. Nguyễn Du đã lấy ngoại cảnh (vầng trăng) để đặc tả tâm cảnh Thúy Kiều. Có phải Kiều và Thúc Sinh hai người như một vầng trăng tròn bị cắt bị "xẻ" làm hai nửa? Câu thơ vừa xót xa vừa ai oán. Chữ "ai" trong câu thơ "Vầng trăng ai xẻ làm đôi" như một tiếng thở dài ngao ngán về sự bất lực trước số phận. Ai đã đang tâm chia rẽ hạnh phúc tròn đầy êm ấm của Kiều? Số phận lẽ mọn buộc nàng phải cam chịu và chấp nhận? Vì ai mà Thúc Sinh phải đi về Vô Tích "muôn dặm một mình xa xôi?".

- Cuộc chia tay không thể tránh khỏi. Kiều như dự cảm một cuộc chia tay vĩnh biệt đã bắt đầu. Không phải là từ biệt mà là sự chấm dứt của tình duyên. Có thể họ còn gặp nhau nhưng chẳng bao giờ tái hợp nữa. Tràn ngập cả không gian và thời gian là nỗi buồn nhớ xa xôi đến muôn dặm. Thúc Sinh với chuyến đi này sẽ phải "đối diện" với người vợ cả "Ở ăn thì nét cũng hay – Nói điều ràng buộc thì tay cũng già". Kiều phấp phồng lo âu càng cảm thấy cô đơn hơn bao giờ hết! Hai câu thơ cuối đoạn đã thể hiện sâu sắc lòng thương cảm của Nguyễn Du đối với nàng Kiều.

Câu 2:

a. Tìm hiểu đề

- Xác định vấn đề nghị luận: Lối sống hướng về phía mặt trời.
- Hình thức: Bài văn
- Thao tác lập luận: Giải thích, phân tích, chứng minh, bình luận, so sánh

b. Lập dàn ý

* *Mở bài:* Dẫn dắt vấn đề nghị luận:

- Trích dẫn câu danh ngôn “Hãy hướng về phía mặt trời bóng tối sẽ ngã về sau bạn”.

Ví dụ: Khi trái đất vẫn quay, mặt trời vẫn tỏa nắng, thì mỗi ngày sẽ lại là một cơ hội mới cho chúng ta. Con đường ngắn nhất để thoát khỏi gian nan là đi xuyên qua nó và bạn sẽ thấy mình ở một bậc cao hơn sau mỗi lần vượt qua được nghịch cảnh. Những lúc ấy, bạn đừng quên câu danh ngôn “Hãy hướng về phía mặt trời, bóng tối sẽ ngã về sau bạn”.

b. Thân bài:

- Luận điểm 1: Giải thích câu châm ngôn “Hãy hướng về phía mặt trời bóng tối sẽ ngã về sau bạn” và bày tỏ quan điểm của bản thân

+ *Mặt trời*: tượng trưng cho sự sống, ánh sáng mang một vẻ đẹp rực rỡ, ấm áp, hạnh phúc. *Hướng về phía mặt trời*: hướng về sự sống tràn ngập niềm vui, ánh sáng, nơi tồn tại những điều tốt đẹp. *Bóng tối sẽ ngã về sau lưng bạn*: diễn tả quy luật của tự nhiên, khi bạn hướng mình về phía ánh sáng thì bóng của bạn sẽ ngã về sau. Từ đó, ngẫm khẳng định khi bạn suy nghĩ và hướng mình tới những điều tốt đẹp, thì những u ám, xấu xa, khó khăn hay thời kì tăm tối kia sẽ bị đẩy lùi, quên lãng và chìm vào quá khứ. Câu châm ngôn là lời khuyên mọi người nên có một thái độ sống tích cực, một cái nhìn lạc quan, niềm tin vào tương lai, biết hy vọng và tạo cho mình hy vọng.

- Luận điểm 2: Bày tỏ quan điểm cá nhân: đồng tình với quan điểm sống mà câu châm ngôn đề ra.

+ Vì sao khi hướng về phía mặt trời, bóng tối sẽ ngã về sau bạn?

++ Cuộc sống không là một đường thẳng tắp. Trong cuộc đời mỗi người hẳn phải đi qua những khúc quẹo, những thăng trầm, va vấp. Có đôi lúc, chúng ta tưởng chừng như cả thế giới đã quay lưng lại với chính mình, mọi thứ tồi tệ đến mức bạn không tìm được một điều gì để bám víu. Bạn thấy mình vô cùng cô đơn.

++ Tuy nhiên, nếu bạn đủ mạnh mẽ và dũng khí để “đi xuyên qua nó”, bạn sẽ thấy cuộc sống luôn là một bữa tiệc dành riêng cho những người mạnh mẽ. Bạn đủ dũng khí để đối diện, đủ mạnh để đương đầu. Khi bạn suy nghĩ lạc quan hơn, tích cực hơn, bạn hướng mình về những điều tốt đẹp, bạn có động lực, mục đích cũng như là sự phấn chấn, cùng niềm tin mãnh liệt, đẩy lùi sự sợ hãi, tuyệt vọng...

+ Lấy dẫn chứng (2 đến 3 dẫn chứng: mới, tiêu biểu, cụ thể, chính xác)

++ Tôi biết một Donald Trump – một nhà tỷ phú nổi tiếng từng phá sản bốn lần. Thế nhưng, ông đã thành công khi vực dậy công ty mình đầu có lúc tưởng chừng như vô vọng. Nếu không hướng về những điều tích cực, khát khao, ước mơ tốt đẹp mà chỉ trượt dài trong nỗi thất vọng, thì liệu ông có thành công gây dựng lại sự nghiệp của chính mình?

++ Chị Phạm Thị Huệ – anh hùng Châu Á – một trong những người bị nhiễm HIV dám công khai thân phận của mình. Với dũng khí và một nghị lực mạnh mẽ, ý chí kiên định cùng sự lạc quan, chị Huệ luôn hướng về phía mặt trời – nơi tồn tại những hoài bão cao đẹp và tươi sáng nhất. Người phụ nữ được tạp chí Time của Mỹ bình chọn là “anh hùng Châu Á” này khiến mọi người phải cảm thấy cảm phục trước tinh thần lạc quan của chị. Sự lạc quan của vị “anh hùng” này không chỉ giúp chị đẩy lùi bóng tối đeo bám mình mà còn tiếp sức, soi sáng cho nhiều hoàn cảnh khác cùng cảnh ngộ...

- Luận điểm 3:

+ Phê phán những cá nhân luôn suy nghĩ tiêu cực, luôn tự trách bản thân, không tin tưởng vào chính mình: Trong cuộc sống hiện đại ngày nay, con người ta dễ bị cuốn vào guồng quay vội vã, tất bật và việc bị áp lực đè nặng là không thể tránh khỏi. Vậy nên, thay vì lạc quan và tìm cách vượt qua, một số người vẫn chưa đủ sức để kiểm soát cảm xúc của chính mình. Họ sống những ngày dài trong trạng thái tiêu cực, luôn tự trách hay lo lắng hằng đêm, khiến cho cuộc sống chìm trong bầu không khí căng thẳng, u ám và tối tăm.

+ Rút ra bài học nhận thức và hành động cho bản thân và các thế hệ học sinh:

++ Câu danh ngôn là một hành trang cần thiết cho mỗi chúng ta, là một lời khuyên đúng đắn phải luôn lạc quan và tin tưởng.

++ Chúng ta cần suy nghĩ lạc quan hơn, sống tích cực và trân trọng từng giây phút được sống, nhất là tuổi trẻ. Mỗi chúng ta cần rèn luyện cho mình một “tinh thần thép”, cố gắng vượt qua những giới hạn. Mỗi người đều cần có ước mơ, hoài bão, lý tưởng sống đúng đắn và kiên định theo đuổi, làm động lực để vượt qua gian nan, thử thách.

c. *Kết bài*: Khẳng định lại vấn đề

C. HƯỚNG DẪN HỌC BÀI

- Tìm đọc và tham khảo các tài liệu liên quan đến nội dung bài học.
- Học bài ở nhà, ôn tập các nội dung đã học.
- Làm hoàn chỉnh các đề bài.

NGƯỜI SOẠN

NGƯỜI KÍ DUYỆT

Phạm Thị Phụng